

NOVA DOBA

Leto XXIII.

Celje, petek 14. marca 1941

Štev. 11.

O smislu trpljenja

V »Koroškem Slovincu«

tamo:

Že stari svet se je ukvarjal z zagonetnim vprašanjem trpljenja, kakor nam med drugim s čudovito nazornostjo kaže biblična Jobova knjiga. V tej tudi danes mnogo čitani svetopisemski knjigi se v presenetljivih spremembah prikazuje varljiva igra usode in sreče. Najraznovrstnejša so stališča, ki jih prijatelji k Jobovi nesreči zavzemajo, dokler končno Bog ne obrne vsega v dobro. Job, ki je bil ob vsej pobožnosti prej vendarle samozavesten mož, je po trpljenju izčiščen in Bog ga more obdaru s obilico dobrot brez nevarnosti, da bi težko preizkušeni zaradi nenadne obilne sreče pozabil, kako nestanoviten je njen nasmech.

Prav isti nagib utegne biti tudi danes najgloblji vzrok skrivnosti, zakaj morajo tudi pravični, pošteni ljudje toliko trpeti v življenju: Trpljenje jih izzori v boljše ljudi. Osvobodijo se mnogih stvari, ki srečneže stalno tišče k tlom, bolj svobodni postanejo v svoji notranjosti in tankočutni za resnične življenske vrednote. Srce človeka, ki je mnogo trpel v življenju, bo hitro doumelo bridkost bližnjega, bo pravilno zajelo bolest vsega naroda. Kdor je šel skozi ogenj trpljenja, ne bo več trepetal zaradi izgube denarja, premoženja niti ne življenja. Samo tisti, ki so trpeli v življenju, so zmogni držati pokonci zastavo idealizma na tem svetu. Nihče, ki ni trpel, ne more tega razumeti ne tega storiti. Tudi se ne bo mogel povzpeti nad povprečnost in vse življenje se ne bo otresel strahu pred trpljenjem, kar je največja ovira vsaki dobri stvari na svetu.

Vsa najboljša leposlovna in pristno umetniška dela, ki imajo globino in trajno vrednost, so porojena iz trpljenja in ne iz strasti. Istotako je tudi politika le igrača v rokah mož, ki so skusili le solnčne strani človeškega življenja. Intenzivnega, bogatega notranjega življenja si brez trpljenja niti misliti ne moremo. Le kdor ima pogum trpeti, si lahko kaj upa v življenju. Kdor se boji žrtev, ni sposoben na večje stvari. Takšni tudi ne bodo nikdar okusili sreče, ki jo občuti svobodni duh, gospodujoč nad sebičnostjo in pogumno se boreč za velike idealne cilje. Človek, ki si ne upa trpeti, ne pozna božje volje, ki ni hotela iz nas napraviti ljudi uživanja in izživljanja in solzavil slabšev, katerim je vse pretežko v življenju, ki vedno povešajo glave in ne nehajo tožiti nad neprijetnostmi časa, namesto da bi krepko poprijeli in sebi pripadajočo nalogo dobro izvršili. Le preradi prezremo, da moramo biti skušani in preizkušeni, da tako izobličimo v sebi najboljše sile. Tudi znani nemški vzgojitelj Pestalozzi je prepričanje, da stiske in trpljenje ljudi prej vodijo k miru in pravemu veselju, kakor pa brezskrbno uživanje.

Toliko je gotovo, da bi brez velikega trpljenja bilo posamično človeško življenje za človeka samega, za njegovo okolico in za njegov rod le majhnega pomena. Tako zvani srečneži, od starega Kreza in Polikrata pa do modernih denarnih mogotcev po pravici niso bili nikdar ljubljani od narodov. In le voditelji, ki delijo v sreči in nesreči narodov usodo, so tudi njegovi resnični prijatelji in hkrati njegovi ljubljenci. Zato ne smemo zreti svojega ideala v tem, da se čim bolj izognemo vsem neprijetnostim življenja, temveč moramo gledati usodi mirno v oči, pa čeprav nam je namen »a morda še mnogo trpljenja.

Ali ste že poravnali naročnino?

Miroljubnost Jugoslavije

Izjava o našem stališču - Ameriška pomoč Angliji - Položaj na Balkanu - Obsežne akcije, nemškega in angleškega letalstva - Angleško prodiranje v vzhodni Afriki - Mir med Indokino in Siamom - Atentat v Carigradu - Japonski zunanji minister na poti v Berlin

V zvezi z razburljivimi vestmi o našem zunanjepolitičnem položaju, ki se širijo iz raznih tujih virov, sta predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik dr. Maček dala naslednjo izjavo: »Naši pristojni činitelji budno in skrbno spremljajo sedanje dogodke in jih pravilno ocenjujejo. Pri odločanju o teh dogodkih imajo redno pred očmi naše najvišje narodne in državne koristi: neodvisnost države in njeno ozemeljsko nedotakljivost.« — V Nemčiji, Italiji, Angliji in drugih državah odobravajo miroljubno, toda odločno stališče naše države.

Ameriški senat je v ponedeljek zvečer z veliko večino sprejel Rooseveltov zakonski predlog o neomejeni pomoči Angliji in vsem napadenim demokratskim državam. Reprezentančna zbornica je sprejela ta zakon v torek. Takoj nato je prezident Roosevelt podpisal novi zakon. Zatem se je pričelo odpremljanje števil velikih pošilk vojnega materiala, vojnih ladij, orožja in municije za Anglijo. Prezident Roose-

velt je zaprosil parlament za odobritev kredita v znesku 7 milijard dolarjev (nad 500 milijard dinarjev) za izvedbo zakona o pomoči Angliji.

Po časopisnih vesteh se je Nemčija odločila posredovati med Grčijo in Italijo, Nemčija pa te trditve zanika. Turčija je izvedla obsežne vojaške ukrepe v evropskem in azijskem delu Turčije. Po ameriških vesteh so se večji oddelki angleške in avstralske vojske izkrcali v Pireju in v grški Traciji. Bolgarsko-grško mejo so zasedle nemške čete.

Na albanskem bojišču se menjavajo siloviti napadi italijanskih in protinapadi grških čet, položaj pa se doslej še ni mnogo spremenil.

Nemška letala so izvršila močne napade na London in nekatera druga angleška mesta, zlasti na Liverpool, angleško letalstvo pa je ponovno napadlo Hamburg, Bremen, Wilhelmshaven, Kiel, Köln in invazijska oporišča v zasedenem ozemlju. V noči na četrtek so bombardirala tudi Berlin.

Celiski trgovci so zborovali

Uspešno delo Združenja trgovcev za mesto Celje

Celje, 14. marca.

V Narodnem domu je bila v četrtek zvečer redna skupščina Združenja trgovcev za mesto Celje.

Predsednik g. Rudolf Stermecki se je po uvodnih pozdravnih besedah spomnil lani umrlih članic ge. Celestine Confidentijeve in Katarine Zupančeve ter člana g. Cirila Kneza. Nato je poročal o težkem gospodarskem položaju, ki so ga povzročili vojni dogodki v Evropi. Omenil je silni porast draginje in njene posledice. Često so padali očitki, da povzročajo draginjo trgovci, producentom pa niso posvečali dovolj pozornosti. Občinstvo prihvaja polagoma do prepričanja, da rastejo cene zaradi pomanjkanja blaga in da ni mogoče umetno ustaviti tega naraščanja, ki ga trgovci ni zakrivil. Draginjo je povzročilo tudi dejstvo, da ni bilo že takoj v začetku vojne izvedeno maksimaliranje cen glavnih življenjskih potrebščin. Kmalu so se začele pojavljati gospodarske težkoče in težave s prehrano. Pripravljenost naše vojske zahteva velike žrtve, ki jih morajo z razumevanjem prenašati vsi sloji brez izjeme. Bremena trgovine rastejo, dohodki pa upadajo. Brutto zaslužki pri raznem blagu so se po prvotni določitvi prenikskih prodajnih cen delno zvišali, a ne v toliki meri, da bi bil trgovcu zagotovljen primeren zaslužek. Na podlagi uredb so trgovci zvišali prejemke svojim nameščencem, zaradi naraščajoče draginje so bile uvedene tudi minimalne plače trgovskih nameščencev. Predsednik je poudaril nujno potrebo primerne povišanja prejemkov državnih nameščencev. Med malimi trgovci se se pojavljale kritike, češ da jim veletrgovci ne dajejo dovolj blaga. Veletrgovci pa niso mogli vedno ustreči, ker jim ni bilo dodeljenega toliko blaga, kakor so ga potrebovali. Trgovec je tisti, ki izda največ za podpre raznim ustanovam, stanovom in društvom. Celjsko združenje je lani izplačalo 21.620 50 din podpor in je med dr. obdarovalo tri obmejne šole s 6.000 din. Sadna in ostala letina v celjskem okolišju je bila lani slaba. Za Celje prihaja v poštev zlasti hmeljska letina in kromčija. Savinjska dolina je lani pridelala okrog 26.000 stotov hmelja, ki ga pa ni bilo mogoče spraviti v denar. V zadnjem času se je pojavila Sovjetska Rusija kot kupec in je kupila doslej

okrog 5.000 stotov hmelja, okrog 20 tisoč stotov pa je še neprodanih. Predsednik se je zahvalil Zbornici za TOI, Zvezi trgovskih združenj in tisku za naklonjenost. Ob zaključku svojega poročila je pozval članstvo, naj ne bo nikoli malodušno, temveč naj ostane vedno na višku, kajti tako najbolj služi domovini in državi.

Župan dr. Voršič je nato izjavil, da se mestna občina prav posebno zanima za trgovce kot važne gospodarske činitelje, in je želel občnemu zboru mnogo uspehov.

V imenu Zbornice za trgovino in obrt je pozdravil občni zbor g. Fazarine. Nato je govoril o preustrojitvi zbornice. Dejal je, da je zašlo trgovstvo zaradi draginje in pomanjkanja blaga v težek položaj. Zlasti so prizadeti trgovci v živili. Že v začetku vojne bi bilo treba pri nas uvesti dirigirano gospodarstvo, ki bi bilo v znatni meri zaviralo draginjo. Oskrbo z moko otežuje dejstvo, da je težko dobiti žito iz Banata in da je kapaciteta mlinov v Sloveniji premajhna. Za Celje določeni kontingent 70.000 kg sladkorja bi bilo treba zvišati. Govornik je poudaril, da je bil celjski župan v protidraginjskem in prehranjevalnem odboru vedno, naklonjen trgovstvu. Govornik je ponažoril 100-odstotno podražitev življenjskih potrebščin s posameznimi primeri.

Gosp. dr. Pustišek, tajnik Zveze trgovskih združenj dravske banovine, je pozdravil občni zbor v imenu zveze in poročal o obsežnem delovanju zveze.

Tajnik g. Jakob Blažon je poročal, da je imelo združenje konec preteklega leta 204 člane in 131 članic, skupaj torej 335 nasproti 346 konec l. 1939. Vseh v trgovini zaposlenih kvalificiranih in nekvalificiranih nameščencev in nameščenk je bilo 766 nasproti 803 konec l. 1939. Lani je bilo na novo sprejetih 37, oproščenih 36, odpuščenih odnosno izstopile pa je 13 vajencev in vajenk. Vseh trgovcev, ki so imeli u-službenice, je bilo 136. Na trgovski nadaljevalni šoli so bili lani vpisani 103 vajenci in vajenke. Uspeh na tej šoli ni bil posebno razveseljav. Ob zaključku šolskega leta na trgovski nadaljevalni šoli je združenje podelilo najboljšim učencem po tri nagrade po 200, 100 in 50 din za vsak razred. Lani je bilo na novo prijavljenih 169, odjav-

Po poročilih iz Afrike se napredovanje angleških čet nadaljuje na vseh afriških bojiščih, zlasti pa v Abesiniji, kjer prodirajo proti Hararju in Adis Abebi.

Na mirovnem posvetu v Tokiu za ureditev sporov med Francosko Indokino in Siamom je bil dosežen sporazum. Podpisan je bil dogovor o miru, s katerim je izpolnjena večina teritorialnih zahtev Slama.

Angleški poslanik v Sofiji, Rendell, je po prekinitvi diplomatskih odnosov z Bolgarijo zapustil z rodbino in osebjem angleškega poslanništva Sofijo, se odpeljal v Carigrad in se nastanil v hotelu »Pera Palace«. V torek zvečer sta v avli hotela eksplodirali dve bombi, ki sta bili skriti med prtijago angleškega poslanstva. Eksplozija je povzročila veliko razdejanje in je zahtevala štiri človeška življenja, nad 20 oseb pa je bilo ranjenih. Angleški poslanik in njegovi svojci so ostali nepoškodovani. V zvezi z atentatom je carigradska policija aretirala več oseb. Po ameriških poročilih je bil cilj atentatorjev smrt poslanika Rendella in uničenje važnih dokumentov, ki jih je prinesel iz Sofije.

Japonski zunanji minister Macuoka je odpotoval iz Tokia v Moskvo, od koder bo potoval dalje v Berlin na važna posvetovanja.

ljenih pa 193 trgovskih nameščencev. Na novo je bilo prijavljenih 33, v obrtnem registru pa črtanih 28 obratov. Tajništvo združenja opravlja tudi posle Trgovskega društva v Celju ter bolniške blagajne in višjega zavarovanja TBPD v Ljubljani. Število članov te bolniške blagajne je v Celju lani naraslo od 970 na 1044. Na področju združenja je bilo lani 43 trgovin na debelo in 292 na drobno. Trgovin z mešanim blagom je bilo 114, z lesom 13, z deželnimi pridelki 12, branjarij in trgovin z malim obsegom pa 84.

Združenje je imelo lani 180.771 din prejemkov in 158.213 din izdatkov. Prebitok znaša torej 22.558 din. Premoženje združenja je naraslo na 983 tisoč 420 din. Proračun hiše združenja za l. 1941. predvideva 57.000 din prejemkov in 46.300 din izdatkov, torej 10.700 din prebitka, proračun združenja samega pa 62.700 din prejemkov in 118.830 din izdatkov, torej 56.130 din primanjkljaja. Primanjkljaj bodo krili s članarino, ki je povišana za 50 odstotkov, za družbe z o. z., delniške družbe itd. pa za 100%. Na predlog nadzornega odbora je prejel odbor po blagajniškem poročilu razrešnico.

Skupščina je sprejela naslednje samostojne predloge uprave: Zaradi dosege čim temeljitejše teoretične in praktične izobrazbe se odreja, da se naj v območju celjskega združenja sprejemajo kot vajenci ali vajenke samo dečki in deklice, ki so uspešno končali 4. razred meščanske ali kakšne druge srednje šole z malo maturo. Ob času sprejema v trgovski puč morajo biti vajenci in vajenke stari najmanj 14 in največ 16 let. Uprava je pooblašena, da tudi v l. 1941. zniža ali popolnoma popusti članarino članom, ki so obubožali, onemogli ali pa zaradi drugih izrednih razmer ne morejo plačati članarine. Združenje določi tudi za šolsko leto 1940-41 po tri nagrade za učence trgovske nadaljevalne šole v Celju, ki bodo izdelali z odličnim ali prav dobrim uspehom in so jugoslovenski državljani. Nagrade bodo znašale po 200, 100 in 50 din za vsak razred, skupno 1.050 din. Določbo obrtnega zakona, da vajencem po 18. letu ni treba več obiskovati nadaljevalnih šol, je treba spremeniti tako, da odpade starostna meja do 18. leta. Upravni in nadzorni odbor sta pooblašena, da lahko v primeru ugodne investicije ali ugodnega nakupa državnih papirjev razpelagata z gotovino združenja.

Zborovanje rezervnih oficirjev v Celju

Pododbor Udruženja rezervnih oficirjev v Celju je imel v nedeljo redni občni zbor v Oficirskem domu. Predsednik dr. Dragotin Vrečko je pozdravil poveljnika mesta in 39. pp. polkovnika g. Iva Tomaševića in poveljnika vojaškega okrožja polkovnika g. Oskarja Časko, zastopnike tiska in zbrane člane. Z občnega zbora so bile poslame vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravni brzojavki ministru vojske in mornarice in komisarju UROIR g. Milivoju Puriću v Beogradu.

Poveljnik mesta in 39. pp. g. polkovnik Tomašević je v lepem in jedrnatem govoru poudaril, da živimo v težkih časih, ko divja vojna vihra okoli nas. Mi vsi smo odločeni, da tega, kar smo pridobili s krvjo in strahovitimi žrtvami, ne damo nikomur. Nikoli ne smemo biti malodušni. Naš aksiom je: svoboda našega naroda in državna celota, za katero smo pripravljeni tudi umreti, če bi bilo treba. Naš kralj se lahko vsekdar zanese na svojo vojsko. Ob zaključku je podčrtal, da so rezervni oficirji desna roka aktivnih oficirjev.

Predsednik dr. Vrečko se je spomnil umrlih članov, med njimi pokojnega člana uprave Matka Šmida. Omenil je važnost izvajanja nacionalnih nalog rezervnih oficirjev med narodom. Celjski pododbor je od zadnjega občnega zbora ustanovil 8 poverjeništev in sicer v Hrastniku, Trbovljah, Litiji, Krškem, Brežicah, Velenju, Slovenjem Gradcu in Dravogradu ter pripravlja ustanovitve poverjeništev v Laškem, Šmarju pri Jelšah, Prevaljah ali Mežici, na Zidanem mostu in drugod. V Celju se sedaj vrši tečaj za rezervne oficirje, uvedena pa bodo predavanja za rezervne oficirje na sedežih poverjeništev. Predsednik se je gg. polkovnikoma Tomaševiću in Časki zahvalil za dragoceno podporo in pomoč.

Gasilsko delo v celjskem srezu

Občni zbor celjske gasilske župe

Celjska gasilska župa je imela v nedeljo dopoldne v Narodnem domu občni zbor, ki se ga je udeležilo zelo mnogo delegatov gasilskih čet iz celjskega sreza.

Župni starešina g. Konrad Golobranc je v začetku pozdravil vse delegate, zlasti pa sreskega načelnika dr. Zobca, zastopnika poveljnika mesta in 39. pp., kapetana g. Kleča in zastopnika celjskega župana, višjega magistratn. komisarja g. Korena. Udeleženci so nato vzkliknili Nj. Vel. kralju Petru II. in pokrovitelju gasilstva Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu, zatem pa so počastili spomin dr. Antona Korošca in umrlih članov. Župni starešina je v svojem poročilu omenil žrtve, ki jih zahteva politika nevtralnosti od naše države. Velika doba nas mora najti velike po udarni sili, ljubezni do domovine in pripravljenosti na najtežje žrtve. Gasilstvu je z najvišjega mesta poverjena naloga organizacije zaščite domovine pred sovražnimi napadi iz zraka, zato morajo gasilci podrediti udobje in lastne želje skrbi za obrambo domovine. Delovanje celjske gasilske župe je bilo uravnano po okolnosti, da živimo v resnih časih. Gasilska župa je prirejala tečaje in predavanja o organizaciji pasivne zaščite pred letalskimi napadi v vseh važnejših krajih svojega področja. Bili so tudi tečaji z obvezniki telesne vzgoje in z obvezniki vojnih gasilskih čet. Pod okriljem gasilske župe in z njenim sodelovanjem je bil prirejen strokovni tečaj za poveljnike. Na župnem področju so bile lani 3 delne župne vaje, ki so dosegle svoj namen. V sestav gasilske župe sta bili med letom vključeni industrijski gasilski četni tvrdke Westen in »Metka«. Do ustanovitve gasilske župe v Konjicah še ni prišlo, ker je ministrstvo razpustilo gasilsko četo v Konjicah. Celjska gasilska župa je podpirala vse težnje svojih edinic in posredovala v vseh vprašanih gasilskih službah. Ob zaključku je starešina pozval gasilce, da z vsemi svojimi močmi sodelujejo pri delu za obrambo in okrepitev domovine.

Župni tajnik g. Adolf Bervar je poročal o obsežnem delu župne uprave, o predavanjih, tečajih in gasilskih vajah ter o prireditvah, ki se jih je udeležila župa. Lani je število gasilskih čet v

Tajnik g. Franjo Vrečko se je zahvalil tisku za veliko naklonjenost. Število članstva celjskega pododbora se je lani potrojilo: naraslo je od 175 na 532. Rezervni oficirji budno sledijo vsem dogodkom ter pobijajo defetizem in dvigajo moralo naroda. Tajnik je poročal o obsežnem in uspešnem delu pododbora ter o delovanju osrednje uprave. Sodelovanje celjskega pododbora z aktivno vojsko je zelo živahno.

Poročilo blagajnika g. Slavka Kukovca izkazuje 14.498 din dohodkov in 13.146 din izdatkov. Premoženje pododbora znaša 7.559 din v gotovini. Predsednik se je zahvalil tajniku in blagajniku za požrtvovalno delo. Oficirskemu domu v Celju je bil odobren prispevek v znesku 1.000 din. Na predlog revizorja g. prof. Bitenca je prejel upravni odobril sklep upravnega odbora in soglasno zavrnil pritožbo inž. Westna.

Celjski pododbor je na seji lani 5. aprila izključil iz organizacije rezervnih oficirjev inž. Maksa Westna, sina veleindustrijskega v Celju, ker je inž. Westen zagrešil dejanje, zaradi katerega je bil potem pravomočno obsojen po zakonu o zaščiti države na 2 meseca zapora in 8.000 din denarne kazni. Inž. Westen se je proti izključitvi pritožil na občni zbor, ki pa je ob živahnem odobravanju odobril sklep upravnega odbora in soglasno zavrnil pritožbo inž. Westna.

V novi upravni odbor so bili poleg predsednikov 8 poverjeništev izvoljeni naslednji gg.: dr. Dragotin Vrečko, Franjo Vrečko, Slavko Kukovec, Juro Lesjak, Jernej Zupanc, Vladimir Diehl, dr. Ivan Bele, prof. Mirko Bitene, dr. Alojzij Voršič in Franjo Vajd. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: mag. Andro Posavec, inž. Anton Komel, inž. Ciril Rihtar, Adolf Sadar, Franjo Voglar, inž. Ivo Krulc in Peter Magajna.

Župi naraslo od 57 na 59. V teh četah je bilo konec l. 1940. včlanjenih 1675 izvršujočih, 1043 podpornih in 79 častnih članov. Naraščajnikov je bilo 76, samarijank pa 26. V to članstvo niso všteti obvezniki vojne gasilske službe. Lani je bilo na župnem področju 49 požarov (nasproti 40 v letu 1939.) in sicer 20 malih, 19 srednjih, 6 večjih in 4 veliki. Pogorelo je 15 stanovanjskih hiš, 17 gospodarskih poslopij, 13 kozolcev, 3 hlevi, 2 sušilnici za hmelj ter po 1 viničarija, cvetličnjak in koliba. Statistika zaznamuje 3 gozdne in 4 sobne požare. Vzroki požarov so domnevno v 27 primerih nepazljivost ali samovžig, v 14 primerih požig iz maščevanja, v 5 primerih vžig zaradi strele, v 3 primerih pa požig iz koristoljubja. Požar je izbruhnil v 45 primerih na zavarovanih, v 3 primerih pa na nezavarovanih poslopijih. Na zavarovanih poslopijih je bilo okrog 1.958.400 din, na nezavarovanih pa okrog 14.000 din škode. Gasilske čete so sodelovale pri gašenju 47 požarov skupno s 722 gasilci. Dva prebivalca gorečih poslopij sta se smrtno ponesrečila, v enem primeru pa je zažigalec zgorel v zažgemem poslopiju. Pri gašenju so se laže poškodovali 3 gasilci in 1 važečan. Če bi ne bili gasilci sodelovali pri vseh omenjenih požarih, bi bila škoda narasla na okrog 4.820.000 din. Na področju župe je število motork naraslo od 51 na 56. Motorizacija gasilskih čet je skoraj docela dovršena. Le 6 čet uporablja ročne brizgalne. Skupna vrednost opreme, oblek itd. vseh gasilskih čet znaša 3.667.017 din, vrednost gasilskih domov in zemljišč pa 1.332.290 din. Obenem z nabavljenimi motorikami znaša skupna vrednost 5.100.000 din. Ob zaključku je tajnik pozval gasilce, da se zavedajo vsekdar in povsod, da so Slovenci in Jugoslovenci, in da kažejo in branijo svoj narodni ponos ob vsaki priliki in pred vsakomur.

Župni blagajnik g. Franc Dobovičnik je poročal, da so znašali dohodki 7.705 din, izdatki pa 6.200 din. Na predlog revizorja g. Koprive iz Arje vasi je prešla uprava razrešnico. Proračun za l. 1941. izkazuje 8.937 din dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Na občnem zboru so bile odobrene številne gasilske prireditve za l. 1941.,

med njimi proslava 60-letnice gasilske čete v Žalcu, združena z župnim zletom, in proslava 40-letnice gasilske čete v Braslovcah.

Težnje našega učiteljstva

Učiteljsko zborovanje v Celju

Sresko učiteljsko društvo JUU v Celju je zborovalo 8. t. m. v Celju ob udeležbi 160 učiteljstva. Predsednik g. Fr. Roš se je v začetku spomnil smrti dr. Antona Korošca. Počaščen je bil spomin umrlega dolgoletnega člana Srečka Pečarja, šol. upr. v p. v št. Pavlu. Obravnavan je bil popolnoma nevzdržni materialni položaj drž. nameščenecv, ki jih je v interesu države in naroda treba ohraniti duševno in fizično sposobne za delo in žrtve. Nameščenstvo je v pomanjkanju že dokazalo svoj patriotizem, ki pa ne sme biti monopol le nekaterih slojev in to baš gmetno najšibkejših. Navajali so se ukrepi JUU in centralnega odbora uradniških organizacij za nujno ureditev perečega vprašanja, sprejemi v ministrstvih in predlogi za novi finančni zakon. Podpredsednica ga. Wudlerjeva je poročala o seji upravnega odbora ljubljanske sekcije JUU. Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju je na svojem nedavnem 30. občnem zboru izkazala nad 1.890.000 din prometa v letu 1940. je veskosti likvidna stanovska ustanova, ki naj ji posveča učiteljstvo čim več zupanja.

Prof. g. R. Kobilica, vodja drž. poskusne šole v Ljubljani, znan pedagoški delavec, je predaval o tem, »V čem je slovenska narodna šola potrebna reforma«. Naglašal je, da njena reforma ne more biti le v metodi. Treba ji je zagotoviti vrsto najboljših predpogojev za uspešno delo. Potreben je gospodar. in moralni dvig slovenske družine, reforma vsebinske in metodične strani vzgoje in pouka, izhajanje s krajevnih in slovenskih vidikov ter potreb k jugoslovenskim in slovenskim. Šola mora voditi iz

Občni zbor so pozdravili gg. sreski načelnik dr. Zobec, višji komisar Koren in imenu celjskega župana ter kapetan Kleč v imenu poveljnika mesta in 39. pp.

življenja k znanju in etično vrednemu (gledano z družbinskega vidika) dejanju. Dobro poznavanje otroka in njegovega okolja, stik s starši in delo za otroka so bistvene važnosti. Notranje življenje šole je važnejše od njene zunanje oblike. Učitelj bo samo kot samostojen, svoboden človek, ki ni degradiran v orodje strankarskih računov, lahko poln zdravlja in optimizma, ki je njegovemu delu nujno potreben. Pri tem bo lahko poln strokovnega zanimanja, precizen v delu in dober poznavalec ljudskih potreb. Reforma šole ni v metodiziranju, nego v širših pogledih nanjo, ki ji bodo ustvarili boljše pogoje. Predavatelj je žel za svoja temeljita in tehtna izvajanja ponovno burno priznanje.

G. Pogačnik je informiral učiteljstvo o bistvenih potezah načrta novega zakona o narodnih šolah, ki ga je izdelala Kmetijska zbornica v Ljubljani in ki teži za decentralizacijo in demokratizacijo šolstva. Ga. Zupančičeva je ugotovila rezultate društvene ankete o učiteljskih stanovanjskih razmerah v okraju, ki prča, da je to stanje deloma zelo nezadovoljivo. Tu in tam mora učiteljstvo prebivati v povsem neprimernih stanovanjih, ki ga zdravstveno ogrožajo. Končno so reševali nekaj zadev vprašalne skrinjice kakor tudi primer nevalificiranega očitka, da se učiteljstvo premalo zanima za sadjarstvo. Učiteljskemu domu v Mariboru je bilo nakazanih iz društvenega socialnega fonda 500 din k prehrani revnega učiteljskega naraščaja. Društvo namerava spet zborovati 5. aprila ob gostovanju »Trboveljskega slavčka« v Celju, ko bo njegov dirigent g. Šuligoj priredil z zborom tudi poseben učni nastop.

Propaganda za naše morje

V Celju se jadranski stražarji krepko uveljavljajo

Krajevni odbor Jadranske straže v Celju je imel v sredo zvečer v meščanski šoli 12. redni občni zbor. Predsednik g. dr. Alojzij Goričan je v svojem poročilu omenil veliki uspeh patriotske proslave Jadranskega dne v Celju. Krajevni odbor je priredil v preteklem poslovnem letu več propagandnih predavanj za spoznavanje naše domovine ter vzbujanje nacionalne in državljanske zavesti. Število članstva je lani naraslo. Predsednik je počastil spomin umrlega člana in bivšega odbornika dr. Gvidona Serneca ter se zahvalil vsej javnosti, tisku, šolam in učiteljstvu za podporo. Tajnik g. M. Gerlanc je poročal, da je bilo delovanje društva kljub resnim in usodnim časom prav živahno. Število članstva je lani naraslo za 59. Društvo ima 35 članov pomagačev in 271 rednih članov, na vseh celjskih šolah pa je nad 3.000 podmladka JS, ki je priredil uspešno akademijo in več izletov. Velik uspeh je dosegla akademija JS lani v novembru, ki je doživela 7 predstav. Na Ostrožnem že več let deluje odsek JS, lani pa je bilo osnovano poverjenišтво JS v Čretu. Blagajniško poročilo, ki ga je zaradi odsotnosti blagajnika g. Čira

Sadarja podal g. Gerlanc, je bilo prav zadovoljivo. Čisti dobiček prireditve je odbor nakazal podmladkom in dijaškim kuhinjam. Na predlog primarija g. dr. Raišpa je prejel odbor razrešnico. Nato je bil izvoljen dosedanji odbor z g. dr. Alojzijem Goričanom na čelu.

Po občnem zboru je priredil krajevni odbor Jadranske straže s sodelovanjem celjskega »Putnika« predavanje o Hrvatskem Primorju. Predavateljica ljudskega vseučilišča je bila zasledena do zadnjega kotička. Predavatelj g. J. S. Vrgnanin, ravnatelj »Putnika« na Sušaku, je povelj poslušalce s Sušaka, od koder je pokazal tudi posnetke učinka božičnih nepričakovanih bomb, v Bakar in Bakarac in dalje vzdolž obale z izredno zanimivimi posnetki fjorda Zavratinice in velebitskih sten nad morjem na otoka Pag in Rab, nato pa v priljubljena kopališča na otoku Krku. S sliko in besedo je prikazal vsak kraj, njegove lepote in zanimivosti, starine in umetnine ter življenje tamkajšnjih prebivalcev in letoviščarjev. Popoldne je bilo isto predavanje tudi za člane podmladka JS. Obe predavanji sta dosegli velik uspeh.

Vzorna skrb za revno mladino

Udejstvovanje krajevnne zaščite dece in mladine

Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju je imela 6. t. m. zvečer redni občni zbor v Narodnem domu. Predsednica ga. Ela Kalanova je v začetku orisala pomen delovanja odbora zaščite in pozvala navzoče k intenzivnemu sodelovanju pri izvrševanju obširnih nalog v korist uboge celjske mladine. Predsednica se je na zocočemu županu zahvalila za naklonjenost, ki jo mestna občina izkazuje zaščiti.

Tajnik, šolski upravitelj v p., g. Janko Kramer je v svojem poročilu omenil, da je krajevna zaščita, ki stopa v 33. leto svojega plodonosnega delovanja, najstarejše humanitarno društvo v Celju. Zaščita je priredila lani na cvetno nedeljo uspešno prodajo zelenih oljk in barvanih butar. Poleg

podpor banske uprave in mestne občine so bili edini vir dohodkov razna darila, članarina in prostovoljni prispevki. Zaščita je priskočila na pomoč povsod, kjer koli je bila naprošena, da pomaga revni deci. Glavno delo je osredotočilo na miklavževanje za revne otroke, ko je naklonila vsem štirim celjskim narodnim šolam nad 15.000 din gotovine ter blago za obleko in obutev. Nad 200 otrok je bilo obdarovanih s čevlji, z blagom za obleko, perilom, nogavicami, rokavicami in čepicami. K tej akciji je celjska vojaška godba še posebej prispevala 3000 din. Zaščita je posušila marsikatero solzo z lic mater, ubogi mladini pa je pripravila mnogo veselja in zadovoljstva. Naloga dečje zaščite je odklanjanje vseh škodljivih vzrokov

dečje bede in ustvarjanje povoljnih pogojev za vzgojo telesno in duševno zdravega otroka. Ni potrebno samo, da gradimo kaznilnice in domove za izboljšanje pokvarjene mladine, temveč je zlasti potrebno, da podpiramo vse vzgojne ustanove, da bo mladina sploh obvarovana moralnega padca in zločina. Zapuščeno mladino je treba dvigniti in vzgojiti ter jo usposobiti, da bo v bodočnosti izvrševala velike in težavne naloge, ki jo čakajo.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podala šolska upraviteljica v p. ga. I. Zupančičeva, je bilo razvidno, da so dohodki v preteklem letu presegali izdatke, čeprav je zaščita podpirala večje število otrok redno z mlekom in

drugimi živili. Na predlog pregledovalca računov, šolskega upravitelja v p. g. Frana Voglarja je prejel odbor razrešnico, blagajničarka pa pohvalo.

Na predlog majorja v p. g. Fona je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednico go. Elo Kalanovo na čelu. Učiteljica ga. Pečnikova se je iskreno zahvalila zaščiti za velike dobrote, ki jih je zaščita lani izkazala ubogim šolarjem.

Predsednica je ob zaključku prosila udeležence, da bi storili vse, da bo mogla zaščita čim bolj podpreti našo revno mladino in da ji bo mogla v teh hudih časih izkazati vso skrb in čim več ljubezni.

Zelena bratovščina je zborovala

Občni zbor Lovskega društva

Lovsko društvo v Celju je imelo v nedeljo redni letni občni zbor. Predsednik g. direktor Mravljak se je spomnil v preteklem poslovnem letu umrlih članov Franca Oblaka, Franca Pušnika, dr. Bruna Sadnika in Alojzija Schildenfelda. V svojem poročilu je poudaril, da vlada v celjski zeleni bratovščini kakor tudi med njo in ostalimi lovskimi društvi ter Zvezo lovskih društev pristrano razmerje. Krivolovstvo z zankarstvom se je zelo razpaslo in ograža lovske revire huje nego krivolovstvo s puško. Oblast bo morala nastopiti z drakoniskimi kaznimi.

Tajnik g. ravn. Zorko je poročal, da je društvo izvrševalo svoje delo za gojitev divjadi in pospeševanje lovsstva z nagradami lovskim čuvajem za zatiranje lovske tatvine, z nagradami za pokončevanje ptic roparic ter z akcijo za zastrupljanje vran z jajci, zastrupljenimi s fosfoginom. Pri razdelitvi nagrad za pokončevanje ptic roparic je bilo ugotovljeno, da je bilo v celjskem okolišu pokončanih 275 kruguljev in skopcev, 317 srak in 597 šoj. S fosfoginom je bilo zastrupljenih 3887 jajc, ki so jih z uspehom položili vranam. Društvo se je udeležilo dražb zaplenjenega lovskega orožja pri sodiščih in sreskih načelnstvih. Ugotovili so, da je spet prišla na dražbo puška, ki je bila že pred leti zaplenjena in potem na javni dražbi prodana inte-

resentu, ki je imel običajno dovoljenje za nabavo orožja. Lovski tatovi se poslužujejo torej tretjih oseb, ki izdražijo orožje, da ga po dražbi kupijo od njih. Lovsko orožje kupujejo na teh dražbah z motivacijo, da ga potrebujejo za osebno obrambo. Ker lovsko orožje gotovo ni za osebno obrambo, naj Zveza izposluje uredbo, po kateri bodo k dražbi zaplenjenega lovskega orožja pri sodiščih in sreskih načelnstvih pripuščeni le člani lovskih društev, ki se bodo morali izkazati poleg običajnega dovoljenja za nabavo orožja tudi še z lovsko člansko legitimacijo. Nezdruženo in jamstveno zavarovanje je s povišanjem članarine od 80 na 100 din odnosno za čuvaje od 60 na 70 din urejeno za vse članstvo. Tajnik je omenil tudi zajeto pravdo, pri čemer se je skliceval na obširni referat v zadnji številki »Lovca«.

O stanju blagajne je poročal g. Janko Wagner. Na predlog pregledovalca računov g. Kostajnskega je prejel blagajnik razrešnico. Knjižničar g. ravn. Čilenšek je poročal, da je v knjižnici mnogo zanimivih in poučnih del, da je pa z zanimanjem za knjižnico premalo živahno. Člani, ki so po § 15. društvenih pravil izstopili iz odbora, so bili spet izvoljeni. Poleg njih je bil izvoljen še g. Bogomir Zdolšek. Pri slučajnostih je bila soglasno in z živahnim odobravanjem izglasovana zaupnica predsedniku Zveze dr. Krejčiju.

Politika

Medsebojno spoznavanje

»Sokolski glasnik« piše o potrebi medsebojnega spoznavanja in spoštovanja v skupni državi in pravi m. dr.:

»Treba bi bilo vzeti vse, kar je pozitivnega pri Srbih, Hrvatih in Slovencih, in se s tem seznaniti vzajemno — ne samo, če smo na stališču narodnega edinstva, temveč tudi, če smo za tri narodne individualnosti, samo če iskreno želimo državno skupnost, če ne maramo iti tujcu na lim in če uvidimo skupne medsebojne interese. Če se najdejo Hrvati, ki mislijo, da Strossmayer ne zadostuje, da jih predstavlja v slavljenju, naj slavijo tudi druge konstruktivne Hrvate, naj se seznanjajo z velikimi nacionalnimi duhovi med Slovenci, naj povzdignejo nacionalne muslimane — in nikomur, ki misli iskreno, ne more to škodovati«.

»Strah pred ponovnim naletom jugoslovenske misli je takšen, da ljudje brez pomisleka sprejemajo tudi najabsurd-

nejše »sugestije«, samo da bi postavili čim več umetnih jezov proti — jugoslovenstvu! In samo to — strah pred gotovo zmago zdrave misli — povzroča, da kot škodljivo zametavajo to, kar smatrajo celo med narodi, ki živijo v ločenih državah, za koristno, a to je: medsebojno spoznavanje in spoštovanje velikih ljudi!

Tega pa res nismo vedeli!

»Jugoslovenski Lloyd« v Zagrebu prinaša statističen pregled prebivalstva Hrvatske banovine po narodnostih, kakor ga je priobčila »Gospodarska Sloga«. Poleg Hrvatov (3.235.830) in Srbov (847.000) živijo na področju Hrvatske tudi narodne manjšine, med katere šteje Nemce, Madžare, Čehe in tudi Slovence. Pač svojevrstna ugotovitev v letu 1941.!

Rusija in slovansko jezikoslovje

Po sklepu predsedstva sovjetske znanstvene akademije bo oddelek za jezike izdal razna slavistična filozofska dela. Izdali bodo tudi slovnice ži-

vih slovanskih jezikov in sicer srbskega, češkega in bolgarskega. Prav tako pripravljata akademija velik slovar za stare slovanske jezike, akademik Deržavin pa je končal delo, ki obravnava glavna vprašanja slovanskega jezikoslovja.

Češki nasveti

Pražki list »Česke Slovo« objavlja razne nasvete javnosti in pravi med drugim: »Še vedno se silijo med ljudi elementi, ki gojijo blazne kombinacije o političnem razvoju, se sučejo v obratih in pozabljajo na gola dejstva, po katerih edino lahko živimo.«

Domače vesti

— Uredba o državnem računovodstvu, ki je bila te dni objavljena v »Službenih novinah«, postavlja vse državno računovodstvo na novo podlago. Namesto dosedanjega načina državnega računovodstva je uveden modernejši, duhu časa in razmeram ustrezajoč način.

— Izpremembe pri Zbornici za TOI. V smislu odloka ministra za trgovino in industrijo z dne 25. februarja 1941 je bil ukinjen komisariat pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ter je komisar Avgust Testi v ponedeljek 10. t. m. izročil posle na novo imenovanemu predsedniku Trgovinsko-industrijske zbornice v Ljubljani. S tem dnem je prenehala poslovati Zbornica za TOI in posluje kot pravni naslednik od 11. t. m. dalje Trgovinsko-industrijska zbornica, ki po nalogu ministrstva izvršuje tudi delokrog bodoče Obrtniške zbornice do dne, ko bo pričela samostojna Obrtniška zbornica poslovati.

— Uredba o peki kruha je spremenjena tako, da smejo peki uporabljati polovico enotne in polovico koruzne moke, prej pa so smeli uporabljati 60 odstotkov enotne in 40% koruzne moke. Peki smejo tudi primešati kruhu na račun koruzne moke do 20% krompirjeve moke.

— Nad 50 din vredne pošiljke za inozemstvo niso več proste carine. V bodoče ne bo več mogoče brez carine pošiljati v inozemstvo blaga, čigar vrednost bi znašala več kot 50 din, zlasti ne olja, mila, sladkorja, kože itd.

— Velikonočne počitnice na šolah bodo letos od 10. do vštete 22. aprila.

— Umrla je meseca februarja v Celovcu pri svoji hčerki v 83. letu starosti nekdanja petrovska učiteljica in vdova po pokojnem nadučitelju Gustavu Potočniku, ga. Karolina Potočnikova, roj. Peerova. Pokojna je bila znana kot odlična in marljiva vzgojiteljica. Bodi ji ohranjen lep spomin!

— Delo za zdravje. Te dni je izšla nova revija »Delo za zdravje« kot nadaljevanje dosedanjih listov »Zdravje« in »Delo proti tuberkulozi«, ki sta prenehala izhajati. K združitvi teh dveh listov v enega je vodila izdajateljica misel, strniti ves program zdravstvenosocialnega skrbstva za našo banovino v spretno roko dosedanjih urednikov opuščenih listov, kar daje najboljšje jamstvo za vsebino nove revije, ki se bo zanimala za vsa aktualna vprašanja na tem področju. Novi list je zelo koristen in potreben za vso našo širšo javnost. Novo revijo bosta urejevala gg. dr. Ivo Pir, ravnatelj Higijenskega zavoda v Ljubljani, in dr. Tomaž Furlan, ftiziolog

KINO UNION - CELJE

14. — 17.

Brezupen slučaj

(Ein hoffnungsloser Fall)

Sijajna komedija neprekosljivega humorja z nepričakovanimi obrati ustvarja situacije, ki povzročajo salve smeha

Jenny Jugo

Karl L. Diehl

Leo Peukert

*

16. matineja: TRIJE LEGIONARJI

I. del

*

18. — 21.

Trije Codoni

(Die drei Codonas)

Trije Codoni — kralji zraka — največja senzacija cirkusa in varietete

Rene Deligen

Lena Norman

Ernst von Klipstein

*

19. matineja: TRIJE LEGIONARJI

II. del

in primarij zdravilišča na Golniku. Izhajala bo desetkrat na leto.

— »Kmetovalca«. Februarska številka tega odličnega strokovnega časopisa spet potrjuje, kako potreben je slovenskemu kmetijstvu neodvisen list. Pomembni v tem pogledu so članki: »Skrb za povečanje kmetijske proizvodnje«, »Za večjo donosnost krompirja«, »Slovensko vinogradništvo pred važnimi nalogami«, »Delo« in ostali zanimivi strokovni članki.

— Koledar »Kmetovalca«. Kmetijska družba je podarila naročnikom »Kmetovalca« prav okusno opremljen koledar, čigar vrednost je tem večja, ker je posvečen propagandi knjigovodstva na naših kmetijah. Izdajateljica je prav storila, da je omogočila slovenskemu kmetu vodstvo enostavnega kmetijskega knjigovodstva in pri tem posebno podčrtala razliko med vrednotenjem dela in premoženja na kmetijah, odnosno v drugih pridobitnih podjetjih. Če se bodo naši kmečki gospodarji ravnali po teh nalihi, bodo na podlagi lastnih knjigovodstvenih podatkov lahko ugotovili, ali je kmetijstvo res tako nerentabilno, kakor se splošno pripoveduje, ker se je rentabilnost pogrešno ocenjevala, po istih načelih, bodo na podlagi lastnih knjigovodstvenih podatkov lahko ugotovili, ali je kmetijstvo res tako nerentabilno, kakor splošno pripovedujejo, ker so rentabilnost pogrešno ocenjevali po istih načelih, kakor industrijo, bankarstvo itd.

Celje in okolica

c Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 17. t. m. ob 20. bo predaval novinar in publicist g. Božidar Borko iz Ljubljane o svojem nedavnem potovanju po Turčiji in pokazal lepe slike najzanimivejših krajev Turčije. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

c Celjske trgovine na Jožefovo. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse svoje članstvo in kupujoče občinstvo, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine letos na praznik sv. Jožefa, v sredo 19. t. m. ves dan zaprte.

c Osebnost. Novi predstojnik mestne policije v Celju, g. Milan Wohinz je v ponedeljek prevzel svoje posle.

Š.:

Naša severna meja

Nedavno sem imel opravka v Kresnicah pri Št. Ilju v Slov. goricah. Ker odhaja vlak iz Maribora že pred 6. zjutraj, sem prenočil v Mariboru. Želeč si ogledati Maribor ponoči, sem se odpravil malo na sprehod.

Ugotavljam, da je Maribor v teh težkih, skrbi polnih časih zelo tih in miren. Le pri »Orlu« sem našel družbo »rotarijcev«, ki se redno sestajajo vsak ponedeljek. Povprašam malo, kako je kaj na meji, kako je s kulturnim udejstvom, kako s prosveto, kako z učiteljstvom, kako z nacionalno vzgojo mladine, pa sem iz razgovora posnel, da ni vse tako, kot bi moralo biti. Vedno še obstoji dvotirni sistem: napreden in

konzervativen, še vedno ni enotne osnove za skupno nacionalno delo. S temi impresijami sem v odlični postelji hotela »Orla« zaspal.

Drugo jutro me je vlak potegnil do Št. Ilja. Bilo je oblačno in temno, pa še v vagonu zatemnitev, tako da sem videl vse okolje kot v silhueti.

Časa je bilo dovolj, pa sem jo od kolodvora v Št. Ilju mahal počasi peš proti Kresnicam. Presenetila me je takoj lepa asfaltirana državna cesta, levo in desno velik »Občinski dom« in »Državna šola«. Tudi »Sokolski dom« sem videl in še nekaj, kar se me je posebno dojnilo: vsi otroci, ki so pravkar hiteli proti šoli, vsi brez razlike so lepo pozdravljali: »Dober dan!«

Mislil sem si, kako kratkovidni so nekateri ljudje. Ne smeli bi smatrati obmejnih postojank za kazenska mesta, nasprotno: najboljše, najposobnejše,

najidealnejše moči bi morali pošiljati na obmejne šole, da nam vzgojijo močan, zaveden in prosvetljen rod. Jaz bi dal takemu idealnemu obmejnemu učitelstvu boljši položaj in posebne doklade za obmejno službovanje.

Pot me je vodila mimo krasnih vinogradov v odličnih legah. Ljudje so mi tolmačili, da je ta zidanka in oni hrib, pa ta vinograd in oni sadovnjak že v Nemčiji. Torej sem popolnoma na meji. In že opazim našega graničarja, kako me motri z daljnogledom. Čisto naravno, tujec sem v teh krajih. Razgledujem se malo po okolici. Tu je Zg. Kungota, tam pol ure oddaljena Svečina, vse proti jugu naša lepa slovenska zemlja. Proti severu ista pobočja, isti vinogradi, toda druga država.

Po isti poti, po kateri sem prišel, se po opravljenem opravilu spet vračam.

Kar naenkrat močan žvižg za mojim hrbtom in že je bil stasit graničar pri meni. Formalnost je bila hitro opravljena: vprašuje od kod, kam, kakšen opravke sem imel v Kresnicah, legitimiranje in stvar je bila opravljena. Z nekim notranjim pomirjenjem sem se vračal proti kolodvoru in zavesti, da budne in zveste oči stražijo našo mejo. Čujem, da imajo v poslednjih mesecih mnogo sitnosti z židovskimi izgnanci, katere redno zavračajo nazaj preko meje. Toda včasih... ne včasih, kadar pritavajo gladni in napol goli otroci, pa se jim omehča srce, tedaj zamežijo. V Mariboru potem dobra srca nahranijo in oblečejo te otroke.

Počasi sem prijadral nazaj na postajo Št. Ilj. Oglašal se je želodec. Priporočili so mi gostilno Bauman. Vlak je počasi rinil proti jugu.

c **Alkoholna prepoved za rezerviste.** Predstojništvo mestne policije v Celju opozarja vse gostinske obrate, da ne smejo dajati alkoholnih pijač rezervistom, ki odhajajo na orožne vaje. Oni, ki ne bodo upoštevali te prepovedi, bodo strogo kaznovani.

c **Uradno poslopje OUZD v Vodnikovi ulici,** čigar polovico sedaj gradijo, bo po sklepu SUZOR-ja dvonadstropno in ne samo enonadstropno, kakor je bilo sprva določeno. Polovica poslopja bo dograjena do avgusta, nakar se bo urad iz sosedne stare hiše preselil v novo stavbo. Potem bodo staro hišo podrli in zgradili tam še drugo polovico uradnega poslopja.

c **Zahvala.** Ob 75-letnici mojega rojstva in 57-letnici sokolskega udejstvovanja sem prejel od sokolskih društev, bratov in sester, starih prijateljev in znancev toliko čestitk in izrazov simpatij, da se ne utegnem vsem in vsakomur pismeno zahvaliti. Zato prosim vse, ki so me ob tej priliki vzradostili s pismenimi ali ustnimi čestitkami, da sprejmejo po tej poti izraze moje najiskrenejše zahvale. — Celje, 14. marca 1941. — **Matija Benčan,** bivši načelnik Ljubljanskega in Celjskega Sokola.

Domače fino kisel zelje in prvovrstne kranjske klobase Vam nudi zelo poceni trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom **ALOJZ MASTNAK, CELJE, Gosposka ulica 7** — Telefon štev. 4.

c **Koncertni in recitacijski večer,** ki sta ga priredila tenorist g. Slavko Lukman in recitatorka ga. Zora Jugova v soboto v celjskem gledališču, je bil slabo obiskan. Pohvalno je treba omeniti go. Jugovo, ki je podala recitacije z občutjem in močnimi učinki. Gosp. Lukman je izvajal 12 skladb različne vrednosti. S svojim skromnim glasovnim materialom ter pomanjkljivo tehniko in vokalizacijo ni mogel posebno navdušiti občinstva. Na klavirju ga je zanesljivo spremljala gđc. Milena Oražmova. Prireditelj je trajala pičlo uro in občinstvo ob zaključku ni vedelo, da je večer že končan.

c **Klajičeva igralska družina iz Beograda** je gostovala v torek zvečer v dobro zasadenem celjskem gledališču ter uprizorila Kočičovo dvodejanko »Jazbec pred sodiščem«, hrvatsko enodejanko »Metulji« in Nušićevi enodejanki »Muha« in »Analfabet«. Gostovanje se je spremenilo v veliko razočaranje. Igrice, ki so jih gostje uprizorili, so manj kot povprečne, če izvzamemo morda »Jazbeca pred sodiščem«, igralsko pa se je uveljavil samo g. Klajič, medtem ko so bili ostali igralci v pogledu izvajanja ter v kostumih in maskah povsem diletantski, včasih celo cirkuško preprosti. S stališča prave odrske umetnosti je treba taka gostovanja odklanjati.

c **Iz prosvetne službe.** Duhovni svetnik g. Franc Lukman, rektor Marijine cerkve v Celju, katehet na meščanski šoli in mestni prosvetni referent, je imenovan za svetnika v odseku za vere v prosvetnem ministrstvu.

c **Bolniške dodatne nakaznice za moko** za one bolnike, ki so bili pregledani na mestnem fizikatu, so prispele in jih lahko bolniki dvignejo vsak dan med 10. in 12. dopoldne. Zaradi omejenega števila nakaznic bo mogoče ugoditi le onim bolnikom, pri katerih je potreba dietne hrane utemeljena v boleznih.

c **Prodaja savinjskega hmelja.** Kakor smo se informirali na pristojnem mestu, v najbližji bodočnosti ni izgledov, da bi Sovjetska Rusija nadaljevala nakup savinjskega hmelja. Savinjski hmeljarji bodo torej morali še potrpeti.

c **Iz šolske službe.** Gosp. Ivo Petrak, učitelj na II. drž. deški narodni šoli v Celju, je upokojen.

c **Celje zdravo mesto!** Mestni fizikat nima že 14 dni prijavljene nobene nalezljive bolezni. Sploh je opaziti znatno nazadovanje nalezljivih bolezni v mestu.

c **Zveza sobnih in črkoslikarjev** za dravsko banovino je imela v nedeljo v Celju občni zbor, ki se ga je udeležilo 24 delegatov. Po otvoritvenih besedah g. Josipa Marna iz Ljubljane je prevzel predsedstvo občnega zbora g. Stojan Holobar iz Celja. Izvoljen je bil nov odbor s predsednikom g. Josipom Maronom na čelu. Na občnem zboru je bilo soglasno sklenjeno, da se cenik sobnih

in črkoslikarskih del zaradi druginje zviša za 30%. Razprava je bila tudi o sklenitvi kolektivne pogodbe, ki naj jo izvede zveza. Zborovalci so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo novelizacijo obrtnega zakona, ustanovitev gospodarskega sveta s sodelovanjem obrtništva, zatiranje šušmarstva in uvedbo starostnega zavarovanja obrtnikov.

Za Vaše knjigovodstvo v novem letu trgovske knjige in ostale pisarniške potrebnosti pri tvrdki **Karl Gorčar vdova, Celje, Kralja Petra cesta 9.**

c **Organizacija dimnikarskih pomočnikov** za dravsko banovino je priredila v nedeljo v Celju zborovanje, ki mu je prisostvovalo mnogo članov. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje naslednje zahteve: Čimprej naj se uredi delovno razmerje, ki danes nikakor ni v skladu z zakonom. Plače dimnikarskih pomočnikov so zaradi druginje premajhne, saj so še vedno iste kakor so bile pred druginjo. Oblastveno predpisane minimalne mezde malokdo upošteva. Število dimnikarskih okolišev je treba nujno povečati. V območju mestne občine celjske je treba ustanoviti še dva dimnikarska okliša.

c **Smrtna žrtev prometne nesreče.** Na cesti na Polulah je 7. t. m. okrog 16. avto povozil neznano, starejšo, slabo oblečeno žensko in ji prekalal lobanjo. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v nedeljo izdihnila. Njene identitete še niso mogli ugotoviti.

c **Zetev smrti.** V celjski bolnici so umrli: 6. t. m. 44-letni sin kočarice Alfonz Sigl iz Negonja pri Rogoški Slatini, v nedeljo 80-letni upokojeni rudar Franc Kačič iz Petrovč, v ponedeljek pa 50-letni dninar Peter Drobež z Vranskega. N. p. v m.!

c **Smrtna nesreča pri gradnji poslopja OUZD pred sodiščem.** Na okrožnem sodišču v Celju se je v sredo nadaljevala pred 14 dnevi prekinjena razprava proti 30-letnemu Alojzu Nemcu, pooblaščenemu polirju tvrdke Židarski mojstri d. z o. z. v Ljubljani, doma iz Hrustca - Mote pri Slatini Radenci. Nemeč je bil obtožen, da je pri gradnji poslopja OUZD v Vodnikovi ulici v Celju lani 30. novembra popoldne pred ustavitvijo gradbenih del zapustil stavbišče in se odpeljal domov, tako da so ostali tam zaposleni delavci brez strokovnega nadzorstva, zaradi česar je pri kopanju temeljev plast zemlje zasula delavca Janeza Perca in Karla Oblišerja ter Perca zadušila. Oblišerju pa poškodovala prsni koš. Nemeč, ki ga je zagovarjal odvetnik dr. Jože Juhart, je odločno zanimal krivdo in izjavil, da je pred odhodom s stavbišča dejal omenjenima delavcema, naj prenehata kopati in naj pojdetata zlagat deske na drugem koncu stavbišča. Oblišer je bil, ko se je še zdravil v celjski bolnici, to potrdil, pozneje pa je zanimal, da bi bil Nemeč naročil njemu in Percu, da zapustita jama, v kateri sta kopala. Več prič pa je potrdilo, da so čule same odnosno od Oblišerja, da je Nemeč izdal omenjeno naročilo. Kljub temu sta Perc in Oblišer kopala v jami dalje, dokler se ni vsula plast zemlje nanju. V tem smislu sta kot prič izpovedala tudi delavca Anton Maček z Ostrožnega in Evgen Bizjak iz Trnovelj pri Celju. Marija Perčeva, vdova po smrtno ponesrečenem Percu, je zahtevala zase mesečno rento v znesku 300 din, Jože Perc kot varuh njenih dveh nedoletnih otrok rento po 500 din mesečno za vsakega otroka, Oblišar pa 10.000 din za bolečine in 5.700 din za izgubo zaslužka. Sodišče je obtoženega Nemca oprostilo in napotilo civilne udeležence na pot civilne pravde. Sodbo je utemeljilo z dejstvi, da bi omenjene nesreče ne bilo mogoče preprečiti, četudi bi bil polir v času nesreče navzoč na stavbišču. Opaž v jami, v kateri sta delavca kopala, je bil v gradbeno tehničnem pogledu dober. Delavca nista kopala pod opazem, temveč sta očitno udarjala na opornike in tako porušila opaž, zaradi česar se je plast zemlje vsula in ju pokopala. Ugotovljeno je tudi, da jama je polir Nemeč naročil, da zapustita jama, česar pa nista storila.

c **Iz sodne dvorane.** Okrožno sodišče v Celju je obsodilo 27-letnega Karla Švajgla iz Bukovja pri Bizeljskem na 1 leto strogega zapora, ker je letos

meseca januarja odpravil Mariji Mačkovi telesni plod in povzročil zastrupljenje, ki mu je Mačkova podlegla. Okrožno sodišče je obsodilo 55-letnega Vinka Žnidaršiča iz Leskovca pri Krškem na 2 leti robije, ker je v brežiškem okraju ogoljufal 13 oseb. Žnidaršič se je ljudem predstavljal za konjača, ki ga je kot zastopnika bolnega konjača iz Sevnice pooblastilo sresko načelstvo, da pobira takso na pse. Ljudje so Žnidaršiču verjeli in mu plačali predpisano takso.

c **Tat v stanovanju.** V sredo popoldne se je vtihotapil v predsobo nekega stanovanja na Cankarjevi cesti neznanec ter odnesel aktovko in namizni prt. Aktovka je bila last tam stanujoče osmošolke.

c **Sredpostni sejem.** Prvo soboto po sredi posta, 22. t. m. bo v Celju živinski in kramarski sejem.

c **Ogenj v Gaberju.** V nedeljo okrog 23.30 je nastal požar na podstrešju hiše g. Emerika Šantla v Tovarniški ulici 7 v Gaberju pri Celju. Neka stranika, ki stanuje na podstrešju, je premočno zakurila železni štedilnik, zaradi česar se je dimnik tako razgreel, da se je vnel tram poleg dimnika. Ogenj se je hitro širil. Na kraj požara so kmalu prispeli celjski gasilci, ki so ob enem z domačini hitro pogasili ogenj. Škode je okrog 2.000 din. Gosp. Šantl se celjskim gasilcem iskreno zahvaljuje za pomoč in požrtvovalnost.

Sardine, sir (emendolski in trapist) mesne konzerve, razno vloženo sočivje, kompote, marmelado itd. Vam nudi po nizkih cenah trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom **ALOJZ MASTNAK, Celje, Gosposka ul. 7** — Telefon št. 4.

c **Stavbna zadruga drž. uslužbencev z. z o. j. v Celju** vabi svoje člane na 29. redni letni občni zbor, ki bo v četrtek 20. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih Celjskega doma z običajnim dnevnim redom, ki je na vpogled v združni pisarni, Jenkova ul. št. 27-I.

c **Delovni trg.** Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 1476 brezposelnih (1184 moških in 292 žensk) nasproti 1498 (1218 moškim in 280 ženskam) dne 28. februarja. Delo dobi 10 pomožnih delavcev za rudnik, 10 hlapcev, 2 čevljarja, po 1 krojaški in mizarjski pomočnik, 15 kmečkih dekel, 8 kuharic, 4 služkinje in 1 postrežnica.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** in sorce bo imel v nedeljo 16. t. m. zdravnik dr. Josip Cerin v Prešernovi ulici, v sredo 19. t. m. pa zdravnik dr. Drago Hočevnar v Kolenčevi ulici.

Gospodarstvo

Razdeljevanje moke

Nerazumljivo postopanje

Neverjeten, toda žal resničen dogodek se je pripetil v trgovskem svetu nekega mesta v Sloveniji, poroča »Trgovski list« in navaja naslednje zanimivosti:

V začetku januarja 1941. se je pri nekem združenju trgovcev sestal na posvetovanje odsek špecerijskega odbora zaradi poslovanja v stroko spadajočih predmetov, tako tudi moke, s katero bi prehranjevalni urad oskrboval trgovce in peke onega mesta.

Pred otvoritvijo seje so nekateri prisotni sprožili predlog, da bi na sejo telefonično povabili tudi trgovce z moko specialiste, kar pa so nekateri trgovci odbili. Ko je prišlo na sejo do razprave o razdeljevanju moke po občinskem prehranjevalnem uradu, so nekateri trgovci predlagali, da bi razdeljevanje moke prepustili trgovcem z moko na veliko in sicer na isti način, kakor je to rešila mestna občina v Ljubljani. Tudi ta predlog je bil odklonjen.

Ker nabava moke trgovcem in pekomo zaradi kompliciranosti in čezmerne izgube časa ter prevelikih prevoznih stroškov zaradi oddaljenosti od nabavnega vira (do 6 km do njih podjetij) ni ustrezala, so prekinili akcijo in predložili prehranjevalnemu uradu utemeljeno pismeno vlogo, ki jo je od 72 trgovcev in pekov podpisalo 66, t. j. 93% prošnikov. V tej vlogi so predlagali, da se zaradi enostavnosti razdeljevanja moke poveri ta posel trgovcu z moko na veliko N. N., čigar poslovni prostori so

nekako v sredini mesta, s čimer bi jim bilo zelo ustrezno.

Ta vloga je bila predložena seji preskrbovalnega urada konec januarja 1941. Na sejo so bili povabljeni vsi trgovci z živili, izvzemši v vlogi navedenega trgovca z moko na veliko N. N., kateremu naj bi na predlog podpisnikov vloge po predhodnem dogovoru oddali razdeljevanje moke.

Dasi nepovabljen, se je nameraval seje udeležiti tudi grosist N. N., ki mu pa je bila udeležba po tržnem nadzorniku in predsedniku preskrbovalnega urada prepovedana.

Vloga, ki jo je podpisalo 93% interesentov, bi po pojmihi pravičnosti avtomatično morala uspeti. To se ni zgodilo, ker je sejo vodeči član preskrbovalnega urada, kot zastopnik trgovcev, kljub ugovorom navzočih trgovcev to zadevo po svoje kot nesprejemljivo odklonil.

Dokaj značilno je, da je v začetku januarja t. l. predsednik občine omenjenemu trgovcu na veliko N. N. dal osebno pobudo, naj sestavi na bano-vinski prehranjevalni zavod »Prevod« v Ljubljani utemeljeno vlogo, da bi mu »Prevod« dopremil in poveril manipulacijo za prehrano mesta predvidoma določene mesečne količine moke, in mu je pri tej priliki zagotovil, da bo on kot predsednik občine vlogo uradno potrdil in priporočil, kar je tudi storil.

Isti predsednik občine in preskrbovalnega urada pa je, očitno netočno poučen, istemu trgovcu grosistu N. N. koncem januarja 1941. prepovedal priti na sejo, na kateri naj bi se vloga trgovcev o razdeljevanju moke obravnavala.

Naj si bo ta primer sad kakršnega koli ozadja, je vendar nadvse značilen in žalosten, tembolj, ker se je pojavil v moreči sedanjosti med trgovci, ki bi morali ravno v teh časih biti čim bolj solidarni.

Neizbežno je, da mora takšnim dejanjem prej ali slej slediti zadoščenje, kajti nevidni mlini meljejo sicer počasi, toda nadvse gotovo.

Sokolstvo

Tekmovali smo!

»Kjer je življenje, tam je gibanje, tam je kretanje in sprememba brez prestanka. Kakor oko teži za svetlobo, sluh za zvokom, tako težijo tudi vsi naši giblivi organi za odgovarjajočo jim delavnostjo«. Ta Tyrševa misel je spočela tudi telovadne tekme moških oddelkov Sokolskega društva Celja-matice. Tekmovanja so bila izvedena 7. t. m. pod vodstvom agilnega društvenega načelnika br. Jura Prihoda, ob prisotnosti neumornega prosvetarja br. Franja Čepina kot zastopnika uprave in pred sodniškim zborom, ki so ga sestavljali bratje: društveni podnačelnik Vinko Blaško, župni prednjak Jože Prestor, bivši župni načelnik Tone Grobelnik in telovadec Branivoj Majcen. Slednja dva kot tekmovalca v sodniškem zboru za članski oddelek nista sodelovala.

Prvi so pomerili svoje mlade sile bratje naraščajniki. Uvodoma so izkazali prisrčno priznanje svojemu vodniku, odhajajočemu društvenemu načelniku br. Prihodi: srebrna plaketa in šopek rdečih nageljnov sta bila dokaz hvaležnosti in priljubljenosti, ki si jo je br. načelnik v kratkem času pridobil pri mladih sokolskih srcih. Potem pa je borba 36 mladih tekmovalcev nadela sodnikom nemalo nalogo. Prva tri mesta v višjem oddelku so bila priznana bratom: 1. Milanu Božiču, 2. Zeljku Dobovišku, 3. Bojanu Nendlu. Bratje iz nižjega oddelka so se na prvih treh mestih plasirali tako-le: 1. Milan Mladenovič in Marjan Zemljič, 2. Ljubo Knop in Boris Počkaj, 3. Franjo Faganeli.

Tudi člani so postavili dva oddelka — višjega in nižjega. Žal se je število prijavljenih tekmovalcev v višjem oddelku zaradi vpoklicev znižalo na 3. Prvo mesto je sigurno zasedel naš »olimpijec« br. France Stavbej, drugo pa br. Jure Prihoda. Večja in težja je bila konkurenca v nižjem oddelku. Z malo razliko točk si na prvih 6 mestih sledijo br. 1. Majcen Branivoj, 2. Tone Grobelnik, 3. Zvonko Koželj, 4. inž. Jože Majdič, 5. Janko Fili in Gustav Grobelnik, 6. Slavko Repič.

V obeh oddelkih so bile prvoplasiranim tekmovalcem v znak sokolskega praznanja podeljene Masarykove spomence s posvetilom. Ni bil namreč slučaj, da je tekmovalstvo domačih sokolskih sil padlo na rojstni dan velikega Slovana Tomaža Masaryka. Z zaključno besedo podnačelnika br. Vinka Blaška so tekme izzevle v skromno počastitev spomina našega velikega simbola razredne, socialne in evolucionarne harmonije, simbola trajno obnavljajoče se harmonije strank in oseb, simbola harmonije narodov v državi in v svetu. Sokolsko delo namreč ni samo mehanično gibanje tele-

sa in njegovih organov; sokolsko življenje je tudi neprestana borba med dobri in zlimi, je brezkončno stremljenje za lepšim in popolnejšim, je brezobzirno iskanje pravice in resnice, je šola odrekovanja, utrjevanja in odpornosti, je svet hrepenenja, svetlobe in idealov.

Gustav Grobelnik.

x Socialnemu odseku starejših sester celjske sokolske župe je poklonil br. dr. Fr. Kloar v Celju 100 din namesto venca na grob ge. Antonije Omladičeve v Braslovčah.

Iz naših krajev

Žalec

»Gospod senator«. Naraščajski odsek Sokolskega društva v Žalcu uprizori v soboto 15. t. m. ob 20. v Sokolskem domu komedijo v 3 dejanjih »Gospod senator«. Udeležite se predstave v čim večjem številu!

»Zvočni kino Žalec«. V nedeljo 16. t. m. ob 14., 16. in 18.45 izredno ljubki film »Heidi«. V glavni vlogi Shirley Temple. Krasen film, ki gane do solz, obenem pa nudi tudi mnogo zdravega humora.

Braslovče

Novi občinski proračun

Braslovče, 14. marca.

Pri pregledu novega proračuna braslovške občine za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941 smo ugotovili, da so ostale skoraj vse postavke nespremenjene, razen nekaterih novih, katerim bomo stavili pripombe.

Za splošno pristopne prireditve znaša občinska taksa 200 din, kar je za naše razmere zelo veliko. Dvomimo, da je še v kateri podeželski občini ta taksa tako visoka; večina občin je sploh nima. To takso plačajo društva, katerih člani so davek plačujoči občani in ki delajo pri društvu brezplačno, za kritje izdatkov pa prireditelj veselico. Veselica sama je že itak z raznimi drugimi taksami tako obdavčena, da ostane društvu le malo dobička. Občina pa ima že s prodajo pijače itd. dohodke od vsake veselice, ki jo prireditelj plača, zato bi občina lahko opustila posebno veselico takso.

Še večje začudenje je pa izzvala nova taksa za plesne vaje v znesku 500 din. Braslovčani ne glede na politično pripadnost znajo večinoma plesati in tudi plešejo, kadar nanese prilika. Tudi sokolsko društvo prireja skoraj vsako leto plesne vaje in to ob nedeljah popoldne v predpostnem času pod vodstvom starejših članov. Mladina se poleg plesa vadi tudi v tem, da preživi nedeljske popoldneve ob lepi nedolžni zabavi brez uživanja alkoholnih pijač. Ves čas plesnih vaj ne točijo nobenih pijač. Res smo se začudili, ko smo slišali, da je občina to nedolžno šolo, v katero zahajajo davkoplačevalci ali pa njih otroci, obdavčila s tako visoko takso. Menda ne najdemo v dravski banovini nobene občine, ki bi imela tako takso na plesno šolo. Sploh pa so zelo redke občine, ki bi obdavčile kakršno koli šolo. Naenkrat bomo morda še slišali v Braslovčah, da je poleg učenja plesa obdavčen tudi pouk telovadbe, knjigovodstva, smučanja itd.

Mi dobro vemo, od kod je prišel ta predlog. Vemo, da si tega niso izmislili občinski odborniki iz naših vasi, ki so tudi sami v mladosti plesali in so se plesanja tudi naučili ali v plesni šoli ali pa v vasi z vaškimi dekleti. In to, kar so oni delali, sedaj nadaljujejo njihovi otroci. Ta predlog je prišel od zakulisnega vodstva in občinski odborniki se ali niso spomnili, kako bo izgledalo obdavčenje učenja plesa ali si pa niso upali gospodom oporekati. Vsa akcija gre očividno za tem, da bi se učenje plesa na kak način onemogočilo. Povemo pa, da bomo kljub temu obiskovali plesno šolo, ker smatramo to za najbolj pošteno in poceni zabavo. Takso v znesku 500 din bomo sicer težko plačali, ker smo večinoma sami manj imoviti, toda če občina nikakor ne more izhajati brez obdavčenja plesne šole, pa bomo to vsoto že zbrali na kak način. Povemo pa občini, da imamo še druge učne tečaje. Morda bi kazalo tudi te obdavčiti...

Končno še omenimo takso v znesku 50 din za obešanje lepakov preko ulice,

ker je tudi ta taksa očividno naperjena proti naprednim društvom. Napredna društva so včasih primorana reklamati za svoje prireditve obešati visoko preko ceste, ker so vse nizko obešene lepake navadno takoj potrgali. Ta taksa obstoji že od leta 1937, a če so jo tudi 11. decembra 1938, ko je viselo preko ulice na stotine lepakov prijateljev dr. Stojadinoviča z napisom »Živio dr. Stojadinovič« itd., tudi točno pobrali, potem nimamo nič proti temu in bomo takso radi plačali. Ob volitvah se bo to spet izplačalo.

Sloveni Gradec

s Skandalozni letaki. Tvrška J. Kričej in drug v Slovenjem Gradcu je izdala tiskane reklamne letake, ki so sestavljeni v strahovito popačeni slovenščini in imajo naslednje besedilo: »Oglas! Da smo odprli tapetarsko in sedlarsko delavnico u Slovenjgradu nasproti trgovine Ivana Rajnika. Izdelovali bomo vse tapetarske in sedlarske in u to struko spadajoče predmete solidno in točno. Na zalogi bomo držali vse tapetarski in sedlarski material: Afrik za madrace, volno za madrace, vato za madrace, kojnisko žimo, gradlne za madrace, gradlne za roletne, gradlne za ligeštule, mebl štof za kauče, otomane i. t. d. Na zalogi bomo tudi držali kauče, otomane, madrace, ležalne fotele, in vrtno ligeštule in razne patent postelje. Pozor! Tudi izdelujemo žične uloske vsih dimenzijah izdelujemo po naročilu in tudi na zalogi bomo držali gotove pozelo ugodnih cenah. Tudi kojnjske opreme bomo držali na zalogi in galanterijske predmete: Putovalne kofre, aktovke, nahrpnike, tornistre in različne planinarske torbe in denarnice in nekoliko damske torbe, kojnjske plahete, plahete za vozove vsih veličinah po naručbi, gonilno remenje, vezalno remenje in patentni za lovski, pesji in smučarski šport. Prijemamo vse u našo struko spadajoče predmete in popravke. Za vse izdelke jamčimo da bodo solidno in trajno izdelani. — Cene reklamne. Se najtoplije preporoča J. Kričej in drug Slovenjgrac Ulica kralj. Andreja.« — Ti letaki grdo žalijo naš narodni čut. Odgovornost za nje nosita tvrška, ki jih je naročila, in tiskarna, ki jih je tiskala. Po našem mnenju je širjenje takih letakov iz nacionalnih razlogov nedopustno.

Laško

Novi proračun občine Sv. Krištofa

Laško, 14. marca.

Proračun je po novi uredbi sestavljen za 9 mesecev, t. j. za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941. Doklade za teh 9 mesecev znašajo od 9-mesečnega davčnega predpisa, t. j. od 158.421 din 118.816 din, v odstotkih znašajo 170%. Vseh izdatkov je predvidenih 314.487 din in prav toliko tudi dohodkov. Osebnih izdatki: 70.750 din (predsednik 3.600 din, tajnik 13.680 din in 4.320 din doklad, pomožni tajnik 10.530 in 3.870 din doklad, služitelj 10.450 din in 4.050 din doklad, pomožni dostavljatelj 8.000 din, cestarji 10.100 din, babica 750 din, mrljski oglednik 500 din. Upravna služba: 16.210 din (potnine in vozne 1.000 din, pisarniški material 1.500 din, kurjava 1.000 din, izpopolnitev pisarniškega materiala 3.000 din itd.) Osebnih in imovinska varnost: 9035 din (vzdrževanje sreskega načelnstva 1435 din, policija 800 din, gasilske čete 3.000 din, požarni ogledi 300 din itd.). Prosveta: 78.153 din (šole: Laško 8910 din, Sv. Jedert 29.085 din, Rečica 22.350 din, Šmiklavž 11.929 din, Kal 258 din, meščanska šola v Celju 4281 din, sport 400 din, kul-

turna društva 800 din, Rdeči križ 200 din). Gradbena stroka: 31.000 din (ceste 20.000 din, mostovi 3.000 din, občinske zgradbe 3.000 din, oporni zidovi 5.000 din). Kmetijstvo, živinoreja in gozdarstvo: 9.400 din. Ljudsko zdravje: 1.300 din. Socialno skrbstvo: 89.300 din (za bednostni fond dravske banovine 3.000 din, za brezposelne 10.000 din, za dobrodelna društva 200 din). Obrtne in trgovske nadaljevalne šole: 863 din. Občinsko gospodarstvo: 4.340 din (cestno orodje 800 din, telefon 2.000 din itd.) Nepričakovani izdatki: 4.136 din. Vsi materialni izdatki znašajo 314.487 din. Lani so znašali vsi osebni izdatki (za 12 mesecev) 65.780 din, materialni izdatki 288.390 din, vsi izdatki pa 354.170 dinarjev.

Od dohodkov smo že omenili doklade. Poleg teh doklad bo občinska uprava pobirala trošarino po 1 din od 1 vina, mošta in piva, po 5 din od hektolitrske stopnje luksuznih pijač, stavbne takse po 300 din, za plesne zabave in prekoračenje policijske ure po 50 din, za luksuzne pse 50 din, za lovske 30 din, za mesarske in pastirske 20 din, za pse čuvače 10 din. Predvideni donos električnega toka znaša 35.000 din, najemnini poslopij 3.600 din, lova 6.700 din. Taksa na nočne tujece znaša 2.50 din. Proračun ustreza resnosti časa. Izdatki so proračunani v okviru najnujnejših potreb in zakonskih določil.

Proračun ubožnega sklada predvideva 82.600 din, proračun veterinarskega sklada 6.300 din dohodkov in izdatkov, kuluk (javni nameščenci) 1.000 din. Proračun turističnega odbora v Rimskih toplicah predvideva 14.000 din dohodkov in izdatkov. Doходи: terma dr. Uhljica 12.000 din zasebniki 2.000 din. Izdatki: Nadzor prijav tujecev 2.000 din, razsvetljava Rimskih toplic 4.000 din, pregled stanovanj in pisarniške potrebščine 200 din, prispevek Tujsko-prometni zvezi v Ljubljani 2.800 din.

Iz proračuna cestnega odbora v Laškem za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941. Izdatki za banovinske ceste: nagrade načelniku 2092.50 din, odbojnikom 697.50 din, blagajniku 1800 din, povprečnica načelniku 1770 din, potni stroški članov okrajnega cestnega odbora in njemu pridruženih oseb 2500 din, pisarniške potrebščine 2625 din, najemnina 4500 din, kurjava, razsvetljava, čiščenje 4065 din, delavci in vozniki 37.500 din, nabava gramoz 157.686 din, oškodnina za kamnolome in gramoznice 6000 din, oporno in podporno zidovje 24.792 din, ograje itd. 9630 din, mostovi 41.520 din, propusti 20.550 din, cestna zavarovanja 15.000 din, cestno orodje in inventar 5000 din, valjarji 8000 din. Dovožne ceste: gramoz 1080 din, mostovi in propusti 1200 din. Potrebščine cestnega okraja: pisarniško osebje 17.100 din, tehnično osebje 13.500 din, pokojnine, preskrbnine in miloščine 8550 din, udeležba na odborovih sejah 3900 din, pisarniški inventar 1500 din, tehnični inventar 2000 din, popravila mehaničnih naprav 3000 din, prispevki občinam 30.000 din, za subvencionirane ceste in njihov objekte 91.145 din, anuitete posojil 30.000 din, nepredvideni izdatki 1645 din. Izredni izdatki: izredni potni stroški tehničnega osebja 7000 din, poškodbe ob elementarnih neizgadah 50 tisoč din. Razne gradnje: Cesta v »Škardnikih« 180.000 din, odkup Zelenca 25 tisoč din, cesta Trbovlje — Zagorje (Slačnik) 75.000 din, preložitev banovinske ceste pri steklarni v Hrastniku 54.000 din, preureditev banovinske ceste v Gaberskem pri Trbovljah 180.000 din. Navedli smo le glavne izdatke.

Požar v Tremerju. V petek 7. t. m. okrog 22.45 je izbruhnil požar pri posestniku g. Jakobu Štoru v Tremerju. Vnelo se je veliko gospodarsko poslopje, v katerem so bili staja za živino, skedenj in gospodarski stroji. Goreti je pričel v neposredni bližini slamoreznice, kjer sta bila zložena seno in slama. Domači so rešili živino in vozove, dočim je ogenj uničil vslo krmno, pridelke ter mlatilnico in slamoreznilo. Na kraj požara so kmalu prispeli celjski in gabrski gasilci, ki so še rešili vitel in motor z mlinom. Kasneje je prispela še laška gasilska četa, ki pa ni stopila v akcijo. Vsa škoda znaša okrog 50.000 din, posestnik pa je bil zavarovan le za 28.200 din. Zanimivo je, da je bil gospodar ob 22. še sam na podu, a ni ničesar opazil.

Kaže, da je požar zanetila zlobna roka.

Nov grob. Na Spodnji Rečici je umrl 64-letni upokojeni rudar Janez Sanda, p. d. Koprivce. Pokopali so ga v nedeljo na pokopališču v Laškem. Bodi mu ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

Kdo povzroča draginjo. Visoko gori nad Laškim je občina, od koder nosi mesto ubožna žena vsak teden razne kmetijske pridelke, ki jih nakupi od kmetov. Oni dan je tožila, da jaje kar ni več dobiti, ker kmetje niso zadovoljni, da je cena jaje padla. Prejšnji dan je prišla — je žena pripovedovala — v tako hišo, kjer je vprašala, ali imajo jajca naprodaj. Ponudila je zanje po 80 par, ker 20 par pač ni preveč za služka, če nosi toliko ur daleč. Pa je dejal kmetič svoji ženi: »Stara, po 80 par jih pa ne bomo prodajali! Prinej jih sem takoj dvajset, jih bomo sami jedli!« Prekupčevalka kar ni mogla verjeti, da misli kmet resno, pa je počakala, da so bila jajca kuhana in da so jih domači do zadnjega pospravili...

Prošnja upravi Radiotherme. Ker je naše termalno kopališče dostopno vsem bolniškim članom v naši državi, vidimo v termi razne ljudi z lahkim in težjim obolenjem. Mnogokrat se zgodi, da izstopi na postaji iz vagona bolnik, ki ima hudo revmo ali išias. Siromak hodi z največjo muko in mora kreniti peš do terme. Druga kopališča imajo na razpolago razna vozila tudi za letovišcarje. Dobro bi bilo, če bi uprava terme nabavila kako osebno vozilo vsaj za težje bolne, ki bi jih vozili v termo in jim tako prihranili mučno pešačenje. Prošimo upravo, da bi blagohotno poskrbela za prevoz takih bolnikov in jim tako prihranila nepotrebne muke.

Če res manjka zemljišč za obdelovanje... Ob Rimljanski cesti, Topliški ulici in drugod imajo nekateri lesni prekupčevalci nekatere parcele, na katerih so zložene večje množine raznega lesa. Ker je v Laškem čedalje več delavstva in uradništva, potrebujejo ti tudi vrtove za sočivje. Ker so oblasti izdale naredbu, da mora biti vsak košček zemlje obdelan, bi bilo prav, če bi lesni trgovci zlagali les na kakem drugem kraju, ne pa na parcelah, ki so uporabne za vrtove. Dandanes je zemlja ljudem nujno potrebna. Tudi iz razlogov tujskega prometa bi bilo prav, če bi zlaganje lesa ob glavnih ulicah sploh opustili.

Nevšečnosti na železniški postaji. Glede vlakov na naši postaji smo svoj čas že večkrat prosili, da bi obstajali tako, da bi prišla približno sredina vlaka pred postajo. Nekaj časa je bilo videti, da hoče uprava želji plačujočega občinstva ustreči, saj je nabavila celo desko z napisom »Stoj!«, ki jo je postavil kretničar tja, kjer bi naj obstal stroj. Sedaj smo pa že spet pri starem. Osebnih vlakov, ki prihajajo iz Celja, obstoje največkrat s strojem ob čuvajnici ali celo na koncu postaje, tako da so vozovi s potniki Bog ve kje gori blizu toplic. Izstopivši potniki se drenjajo med osebni in tovorni vozovi, oni pa, ki vstopajo, morajo v prve vozove, kajti priti do zadnjih, po večini praznih, nimajo niti časa niti možnosti, saj je pot zastavljena s prispelimi potniki. Uprava postaje vztraja z doslednostjo na prepovedi prehoda ob čuvajnici, kar je zlasti med številnimi prebivalci Podšmihela vzbudilo nemalo nevolje, ker se zavedajo, da je dolžnost tistega, ki pobira denar, da ustreže onemu, ki plačuje, zato je treba napraviti red tudi v tem primeru.

Ugotovitev. V »Novi dobi« z dne 7. t. m. smo poročali, da je v celjski bolnici podlegel zobni zastrupitvi 15-letni sin posestnice Viktor Šoter, p. d. Šanca, s Sp. Rečice. Naknadno pa smo izvedeli, da je Šoter podlegel steklini in da njegova smrt ni bila posledica zobnega zdravljenja. Šotra je v decembru ugriznil stekel pes. Nekaj tednov pozneje so se na Šotru pojavili znaki stekline, ki ji je Šoter končno podlegel.

Popravi! V poročilu o izdanih nakaznicah za kruh in moko ter petrolej se je v zadnji številki vrnila napaka. Glasiti bi se moralo, da je občinski oskrbovalni urad v Laškem izdal za februar nakaznice za 11.363 kg moke in ne 11.363 nakaznic.

Kino Laško bo predvajal v soboto 15. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 16. t. m. ob 16.30 in 20.30 film smeha in veselja prešerne mladine »Navihanka«. V glavni vlogi Jane Withers (»Cigančica«).

Tednik. — V torek 18. t. m. ob 20.30 in v sredo 19. t. m. ob 16.30 in 20.30 najboljši komični trio sveta bratje Ritz v najsijajnejši komediji sezone »Junaki arene«. Predigra.

Hrastnik

Rudarji TPD v borbi za svoje pravice

Hrastnik, 14. marca.

Med Trboveljski premogokopno družbo in delavskimi strokovnimi organizacijami so bila v mesecu januarju dvakrat mezdna pogajanja, ki so se obakrat brezplodno zaključila. Strokovne organizacije imajo pravico do pogajanj, če se draginja po indeksu Narodne banke za cene maloprodaje v Ljubljani poveča za 6 ali več odstotkov. Na tej bazi so bila pogajanja sklicana. Delavska delegacija je stavila predlog: Ker je od zadnjih pogajanj, ki so bila v oktobru, draginja narasla za 7.92 točke, naj se tudi plače vsega rudarskega delavstva zvišajo za 8% z veljavnostjo od 1. decembra 1940. Poleg tega je stavila delavska delegacija zahtevo, da se tudi pri TPD uvedejo plačani dopusti in nabavni prispevek in uredijo nekatere manjše zadeve. Končno je sprožila še vprašanje podlage za ocenjevanje draginskih sprememb, za kar naj bi se vzele cene življenjskih potrebščin največjega industrijskega rudnika v Trbovljah.

TPD je zavzela k stavljenim predlogom za nižje kategorije odklonilno stališče z utemeljitvijo, da so te kategorije že z banovo odredbo o minimalnih mezdah dobile znatno več nego znaša porast draginje. Ker klub dolgotrajni razpravi med strankama ni prišlo do sporazuma, je TPD sama določila nove mezde in dopuste.

Strokovne organizacije so v zaščito delavskih interesov šle po zakoniti poti in zahtevale poravnalno razpravo, ki je bila 20. februarja, a je bila zaradi trdovratnega odklanjanja vseh delavskih zahtev po zastopnikih družbe brezuspešno zaključena.

Kot zadnji ukrep za mirno rešitev so strokovne organizacije sklenile, da se spor predloži razsodilnemu odboru, kar je TPD tudi odklonila.

Zastopniki rudarskega delavstva so pokrenili pač vse za dosego upravičenih zahtev rudarjev. Koliko so izgubili doslej rudarji pri TPD, je razvidno iz naslednjih podatkov:

Porast draginje se je začel z začetkom vojne v septembru 1939 in so dobili akordanti, če računamo povprečen akord pred septembrom 1939 s 40 din, do konca januarja 1941 premalo 1.517 din, če računamo povprečen akord s 50 din, pa premalo 1.897 din. Če računamo le 4.000 akordantov, znaša njih dosedanja izguba pri povprečnem akordu po 40 din skupno 6.068.000 din, pri povprečnem akordu po 50 din pa 7.588.000 din.

Nesporna ugotovitev je, da je draginja narasla za 54,7%, akordanti so pa dobili le 44% in še to vedno naknadno, kar predstavlja za delavstvo izguho 6 do 7 in pol milijona din, za družbo pa seveda prav tonišno obogatitev.

TPD je vse zahteve delavstva odklonila z izjavo, da po njenem mnenju sploh ni spora, ker so delavci preleteli vse, kolikor izkazuje indeks porasta draginje. Pripravljena je edinotna soreditev v okvir kolektivne pogodbe vsebino svojega »Razglašja« delavstvu, če so organizacije pripravljene to vsebino podpreti.

Delavska delegacija je morala to ponudbo odkloniti in je dokazala Trboveljski premogokopni družbi, da bi družba z malo volje lahko ugodila upravičenim zahtevam delavstva, saj razpolaga z več sto milijonskim premoženjem in ogromnimi rezervnimi krediti.

Konec leta 1939 je imela TPD 200.000.000 din delniške glavnice, nad 31.000.000 din rezervnega sklada, nad 12.700.000 din glavnice rezerve, nad 35.000.000 din rezerve za valutne izgube in nad 7.700.000 din posebnega rezervnega sklada. V letu 1939 je izvršila odpisov za več kot 20.000.000 din in je ostal še čisti dobiček v znesku 28.600.000 din, iz katerega je izplačala delničarjem 16.500.000 din dividend. Še bolj je družba uspevala leta 1940, in bi lahko zadostila vsem delavskim

zahtevam za nazaj, če bi se delničarji odpovedali superdividendi preko 5%.

Zavedati se je tudi treba, da je ves ta ogromni kapital pripravil naš slovenski delavec s svojimi žilavimi rokami in da so lastniki tega kapitala nad 75% tuji. Slovenski delavec se zaveda resnosti časa, zato je miren in discipliniran ter pridno gara dalje, zahteva pa, da naj, če drugi ne bo ugodno rešil njegovih upravičenih zahtev, to stori komisar, ki ga naj postavijo družbi.

Gomilsko

go Krivoprisežnik. V nedeljo 9. t. m. je uprizoril Sokol igro Krivoprisežnik. Ker še nimamo svojega odra, je gostovala sokolska igralska družina v sosednji Trnavi na gasilskem odru. Kljub raznim težavam in slabemu vremenu je igra v moralnem in gnotnem oziru lepo uspela. Želimo si še več takih prireditev.

go Šahovska tekma. Za 7. marec je povabil šahovski klub v Št. Pavlu pri Preboldu naše šahiste na prijateljsko tekmo. Izid je bil za Gomilsko nepričakovano dober. Posamezni rezultati so sledeči (prvi so Gomilčani, drugi Šentpavlečani): S. Hanzl:Vedenik 1:0, J. Hanzl:Zaveljčina 0:1, Cizej:Cestnik 1:0, Knez:Kač 1:0, Božič:Bukovec 1:0, Fonda:inž. Skacel 1:0. Skupni rezultat je 5:1 za Gomilsko. Videlo se je, da tudi pri nas ne manjka razmeroma dobrih šahistov, manjka samo nekoga, ki bi vse to organiziral in spravil v šahovski klub, ki bi nudil pogoje za nadaljnje napredovanje.

Sport

* Ugodne snežne razmere privabljajo v zadnjem času mnogo smučarjev v Mozirsko kočo na Golteh. Snežna plast je 170 cm visoka, po vrhu osrenjena zaradi vpliva solčnih žarkov. Tak sneg je prav dober za smučanje in solčna kopel v gorskih višinah je idealen užitek, ki okrepi zdravje in povzroča temno, zagorelo polt. Divna je smuka po pobočjih Medvedjaka, Petelinjeka, Boskoveca ali po širokih planjavah Starih stanov, ki žarijo v pomladanskem solcu in na vse strani odpirajo in nudijo krasen razgled.

* Velelalom na Golteh. Zimsko-sportni odsek Savinjske podružnice SPD v Celju je priredil v nedeljo velelalom na Golteh na progi, ki je imela 24 vratice ter je merila 2.000 m z višinsko razliko 600 m. Startalo je 20 tekmovalcev iz Maribora, Mežice in Celja. Prehodni pokal trgovca M. Meštrova iz Celja si je priporil v ostri borbi Savinjecan iz Celja. Rezultati so bili naslednji: 1. Savinjecan (SPD Celje) 2.17.1; 2. Franc Čop (SPD Maribor) 2.17.2; 3. Fric Dvoršak (SPD Celje) 2.18.3; 4. Mirko Mejavšek (SPD Celje) 2.21.4; 5. Dušan Gradišnik (SPD Celje) 2.27.3.

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Celja se prične drevi ob 20. Ker so se prijavili skoraj vsi najmočnejši igralci Celjskega šahovskega kluba in Šahovskega kluba Gaberja, bo turnir gotovo

ZVEZNA TISKARNA LASTNA KNJIGOVEZNIKA
CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

Dežne plašče in vetrne iopiče

iz balonske svile in drugega impregniranega blaga v veliki izbiri nudi galanterijska trgovina

A. MISLEJ-CELJE

zelo zanimiv. Turnir bo vsako sredo in petek od 20. do 24. v vrtni dvorani hotela »Evrope«. Vodja turnirja je g. Niko Latinčič, njegov namestnik pa g. Jakob Rajšek.

Dve šahovski tekmi. Prvo moštvo Celjskega šahovskega kluba bo gostovalo v nedeljo v Radečah in igralo prvenstveno tekmo s tamkajšnjim šahovskim klubom. Drugo moštvo ČSK bo igralo v nedeljo prijateljsko šahovsko tekmo v Št. Pavlu pri Preboldu s tamkajšnjim šahovskim klubom.

Brzi turnir. Celjski šahovski klub je priredil v sredo brzi turnir za drugo moštvo ob udeležbi 10 igralcev. Prvo mesto si je osvojil F. Lorbek z 8, drugo F. Grein s 6 in pol, tretje pa B. Pieterski s 5 in pol točke.

Ječmenovo kavo v zavitkih in odprto

priporoča

Pražarna „Celeja“ - Celje

Cenj. občinstvu se priporoča trdka

Anton Lečnik

zaloga ur
zlata
srebrnine
optika itd.

Celje
Glavni
trg

Izkusna optika na razpolago!

Oglašuite v „Novi dobi“!

FRANJO DOLŽAN
CELJE

ZAHTEVAJTE PONUDBE
IN PRORAČUNE!

Za kresijo 4
Telefon 245

**VODOVODE
KLEPARSKA DELA
STRELOVODE**

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni,
ravno tako izvršuje tudi vsa popravila

Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenilke ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

Dober jabolčnik

se dobi pri Svetelu, Celje-Gaberje.

Več lepih

stavnih parcel in kozolec

naprodaj. — Poizve se pri F. Detiček, Celje-Zavodna 30. Posredovalci izključeni.

Posestvo

ali hišo z vrtom vzamem v najem. Ponudbe na upravo lista pod »256«.

Starejši moški

išče kakršno koli delo v Celju. — Verdev, Trnovlje 175 pri Celju.

VABILO

na

redno skupščino

Posojilnice na Vranskem

z. z. n. j.

ki bo dne 25. marca 1941 ob 14. v združnih uradnih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnem sklepem računu, o porabi poslovnega prebitka in podelitev razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
5. Volitve treh članov upravnega in enega člana nadzornega odbora.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Slučajnosti.

Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepna, bo čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38. pravil sklepa veljavno ne glede na število navzočih združnikov.

Letni sklepni račun je razgrnjen na vpogled združnikom in bivšim združnikom, katerih jamstvo še ni prenehalo, v poslovalnici zadruge ob uradnih urah.

Za upravni odbor:

Kladnik, l. r. predsednik Laurič, l. r. član

Celjska posojilnica d. d. Celje (Narodni dom)

Telefon 22 • Poštni ček. račun 10.591

Podružnici: Maribor, Aleksandrova cesta 11,
Tel. 21-99 • Šoštanj, Kralja Petra trg 6. Tel. 3

Sprejema hranilne vloge proti najugodnejšemu obrestovanju
in izvršuje vse bančne posle najkulantneje